

МОЗ України
НУОЗ України імені П. Л. Шупика

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці з електробезпеки для
працівників

02.11.2022 № 23

м. Київ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора

Олександр ТОЛСТАНОВ

02.11.2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дія Інструкції з охорони праці з електробезпеки для працівників НУОЗ України імені П. Л. Шупика (далі – Інструкція) поширюється на всі структурні підрозділи НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

1.2. Всім необхідно постійно пам'ятати, що електричний струм приховує в собі певну небезпеку, якщо ним невміло користуватися.

1.3. Електричний струм небезпечний тим, що його дія на організм людини може викликати порушення серцевої діяльності, зупинку дихання, шоківий стан, опіки, а нерідко закінчується смертю.

1.4. Внаслідок цього користування електричним струмом вимагає особливої уваги та обережності від людини.

Ураження електричним струмом суттєво відрізняється від інших травм.

1.5. При ураженні електричним струмом розрізняють: електричні удари, коли струмом уражається весь організм, і електротравми, коли отримують місцеві зовнішні та внутрішні ураження тіла - опіки.

1.6. При електричному ударі, коли струм проходить через тіло людини, у більшості випадків спочатку порушується дихання, а серце продовжує працювати з порушенням свого ритму, після чого може статися його зупинка, а потім і смерть.

1.7. Електричні опіки тіла можуть бути отримані, як при проходженні електричного струму через тіло людини, так і від іскор вольтової дуги при різноманітних умовах короткого замикання, наприклад при зміні зіпсованих електрозапобіжників, при випадковому замиканні різних електричних фаз металевими предметами або несправної ізоляції живлячих дротів і інші. При цьому опік може виявлятися почервонінням шкіри та утворення на ній пухирів, а іноді може викликати глибоке порушення тканин і навіть обуглення кісток.

1.8. Аби уникнути ураження електричним струмом при користуванні побутовими та промисловими електроспоживачами (холодильники, телевізори, комп'ютери, обігрівачі, кондиціонери, праски, електропідігрівачі води та ін.) слід дотримуватися правил:

1.8.1. Користуватися електроспоживачами, як правило, шнури живлення яких мають трьох полюсну вилку з попереджувачим включенням заземлюючого (занулюючого) дроту;

1.8.2. Не вмикати в електромережу електроспоживачі, шнури живлення яких мають пошкоджену ізоляцію;

1.8.3. Не вмикати в електромережу електроспоживачі, які мають пошкоджені або ненадійно з'єднані з електричним дротом живлення, вилками, розетками та подовжувачами;

1.8.4. Не вмикати електроспоживачі в розетки, які не мають захисних, направляючих вилку, кришок;

1.8.5. Не користуватися пошкодженими розетками, відгалуджувальними та з'єднувальними коробками, вимикачами та іншими приладами, а також електролампами, скло яких має сліди затемнення або випинання;

1.8.6. Не користуватися саморобними подовжувачами, які не відповідають вимогам ПУЕ, що пред'являються до переносних електропроводок;

1.8.7. Не застосовувати для опалення приміщень нестандартного (саморобного) електронагрівального обладнання або ламп розжарювання;

1.8.8. При користуванні електроспоживачами, які мають окремий, самостійний дріт заземлення, перед включенням його в електромережу, перевірити наявність та надійність приєднаного заземлюючого електричного дроту до відповідних клем;

1.8.9. При можливості уникати доторкання руками до металевих частин електроспоживачів увімкнених в електромережу;

1.8.10. Не доторкатися руками до обірваних та оголених дротів електромережі, електроприладів;

1.8.11. Не замінювати самостійно зіпсовані електрозапобіжники, електролампи, не проводити ремонт електроприладів, електромережі;

1.9. При прибиранні пилу з електроприладів, митті холодильників, підлоги обов'язково вимикати їх від електромережі.

1.9.1. Не залишати без догляду працюючі електроприлади;

1.9.2. По закінченні робочого дня вимкнути вимикач на електроприлади та від'єднати дріт живлення від розетки електромережі. При цьому слід пам'ятати, що від'єднуючи вилку електроприладу від розетки її слід тримати за корпус, а не смикати за дріт живлення, бо можна висмикнути один з дротів і потрапити під дію електричного струму.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Одягти спецодяг призначений для даного виду робіт.

2.2. Підготувати своє робоче місце до роботи, прибрати сторонні речі та предмети, які заважають роботі, звільнити проходи, входи та виходи.

2.3. Інструменти, прилади, обладнання, пристосування, необхідні матеріали, запчастини і деталі для роботи розташувати в зручному і безпечному для користування порядку.

2.4. Переконайтеся в справності захисного заземлення, блокувальних і інших пристроїв захисту.

2.5. Перевірити робоче місце, звернувши увагу на частини обладнання, які будуть обертатися, впевнитись, що вони огорожені чи закриті захисними пристроями.

2.6. Оглянути кабельні лінії, впевнитись, що вони не мають пошкоджень ізоляції, оголених струмоведучих проводів.

2.7. Перевірити правильність положення рукояток, вимикачів, перемикачів на обладнанні, впевнитись що вони не мають пошкоджень.

2.8. Перед початком роботи з ручним електричним інструментом, переносними світильниками, електрообладнанням, комп'ютером треба перевірити:

- комплексність і надійність кріплення деталей;
- зовнішнім оглядом справність кабелю (шнура), його захисної оболонки і штепсельної вилки;
- цілісність деталей корпусу, кришок, ручок на електроінструменті, щіток і місць їх закріплення;
- наявність захисних кожухів і їх справність;
- чіткість роботи вимикача;
- роботу без навантаження.

2.9. Забороняється використовувати для роботи ручний електричний інструмент, переносні світильники, електрообладнання, електрообігрівачі, комп'ютери і допоміжне устаткування до них, що мають дефекти.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. В процесі роботи, особа, яка проводить вмикання та вимикання електроспоживаючих пристроїв, повинна керуватися вимогами Інструкції з охорони праці для даного робочого місця чи інструкцією по експлуатації електрообладнання.

3.2. Забороняється самостійно відчиняти електрошафи, обладнання, проводити будь-який ремонт електроспоживаючого обладнання, відкривати (знімати) блокуючі та захисні пристрої.

3.3. При необхідності, якщо цього вимагають інструкції, використовувати електрозахисні засоби. Захисні засоби повинні бути випробувані та мати спеціальний штамп про проведення випробування.

3.4. При користуванні електроінструментом, переносними світильниками та іншими електроприладами їх проводи або кабелі повинні по можливості бути підвішеними. Безпосереднє контактування проводів і кабелів із вологими поверхнями або предметами не допускається.

3.5. При виявленні будь-яких несправностей робота з ручним електроінструментом, переносними електроспоживачами, комп'ютерами повинна бути негайно припинена.

3.6. Для виконання робіт повинні застосовуватись електроінструмент, переносні електроспоживачі, комп'ютери, які перевірені в терміни, установлені Державними стандартами, технічними умовами на них.

3.7. При припиненні подачі струму під час роботи з електроінструментом або іншими електрообладнаннями або при перерві в роботі електроінструмент від'єднується від електромережі.

3.8. Забороняється при роботі з електроінструментом:

3.8.1. Передавати ручний електроінструмент хоча б на нетривалий час іншим особам.

3.8.2. Розбирати ручний електроінструмент і робити самим будь-який ремонт (як самого електроінструмента так і проводів, штепсельних з'єднань);

3.8.3. Триматися за провід електроінструменту або торкатися ріжучого інструменту, який обертається.

3.8.4. Видаляти руками стружку або відходи під час роботи до повної зупинки ручної електричної машини.

3.8.5. Працювати з приставних драбин. Для виконання робіт на висоті повинні обладнуватися міцні ліси або підмости.

3.8.6. Лишати електроінструмент без нагляду і включеними в електромережу.

4. Вимоги безпеки по закінченню роботи

4.1. Зупинити роботу електроінструменту, переносних електроспоживачів шляхом натиску на вимикач з подальшим від'єднанням шнура від електромережі. При цьому слід пам'ятати, що від'єднуючи вилку електроспоживача від розетки її слід тримати за корпус - не можна тягнути за шнур – це зможе призвести до його обриву.

4.2. Прибрати робоче місце.

4.3. Перевірити чи впевнитись, що стаціонарне обладнання, комп'ютери повністю відключені, немає пошкоджень під час роботи.

4.4. Перевірити чи впевнитись що на ручному інструменті, переносних електроспоживачах немає пошкоджень та прибрати в місця їх зберігання.

4.5. Зняти спецодяг та виконати заходи особистої гігієни.

4.6. Повідомити керівника робіт про закінчення роботи, та про виявлені недоліки.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При аварії або нещасному випадку негайно відключити електроінструмент, переносні електроспоживачі, обладнання, повідомити керівника, а також забезпечити до прибуття комісії по розслідуванню події, збереження обстановки, якщо це не загрожує небезпекою для людей або збереженню майна.

5.2. При необхідності надати першу домедичну допомогу потерпілому. При ураженні електричним струмом необхідно:

5.2.1. Вимкнути устаткування, що перебуває під напругою і до якого дотикається потерпілий, якщо вимкнути або розірвати дроти немає можливості, необхідно відділити потерпілого від струмоведучих частин будь-яким ізолятором (сухим одягом, мотузкою, палицею, дошкою і т.д.;

5.2.2. Потерпілому, що зомлів або перебував довгий час під струмом і прийшов до свідомості, забезпечити спокій до приїзду швидкої медичної допомоги або доставити в поліклініку (лікарню) на носилках;

5.2.3. Потерпілого, який прийшов у себе слід зручно рівно покласти, розстебнути одяг, забезпечити приплив свіжого повітря, дати нюхати нашатирний спирт, розтерти і зігріти його;

5.2.4. при поганому диханні або його відсутності до прибуття швидкої робити штучне дихання, якщо у потерпілого відсутній пульс одночасно з штучним диханням робити зовнішній масаж серця.

5.3. У разі необхідності (ураження електричним струмом, опіки III та IV ступенів) викликати швидку медичну допомогу по номеру 103.

5.4. У разі виявлення пожежі (ознак горіння) кожний працівник установи зобов'язаний:

- негайно повідомити про це телефоном пожежну охорону по номеру 101. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

- вжити (по можливості) заходів по евакуації, гасіння (локалізації) пожежі, та збереження матеріальних цінностей;

- повідомити про пожежу керівника, чи відповідальну компетентну особу або чергового по установі.

5.5. При гасінні пожежі в електроустановках треба використовувати порошкові або вуглекислотні вогнегасники. Використання для цього води не допускається через можливість бути враженим електричним струмом.

УЗГОДЖЕНО:

Проректор з адміністративно-господарської роботи

Юрій Сохань

Голова профкому

Валерій Бугро

Начальник юридичного відділу

Тетяна Вознюк

Провідний інженер з охорони праці

Володимир Головка